

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันองค์กรที่ดูแลด้านสุขภาพได้ให้ความสำคัญต่อการสร้างเสริมสุขภาพอย่างมาก และถือเป็นความเคลื่อนไหวทางด้านสาธารณสุข โดยมีการเปลี่ยนแปลงแนวคิด นโยบาย กลยุทธ์ และวิธีการต่างๆ ในการดูแลสุขภาพที่นำไปสู่การมีสุขภาพดีภายใต้สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไป นั่นคือ กระบวนการในการเพิ่มสมรรถนะให้ประชาชนมีความสามารถ ควบคุม และเสริมสร้างสุขภาพของตนให้ดีขึ้น โดยเน้นกลยุทธ์หลัก 5 ประการ คือ การสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ การสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ การเสริมสร้างกิจกรรมชุมชนให้เข้มแข็ง การพัฒนาทักษะ การสร้างเสริมสุขภาพส่วนบุคคลและการปรับเปลี่ยนการจัดบริการสาธารณสุข หลักการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ก็คือการเปลี่ยนแปลงเป้าหมายในการทำงานในด้านสุขภาพโดยมองคนมากกว่าโรค มองวิถีชีวิตมากกว่าพฤติกรรม เปลี่ยนแปลงระบบบริหารจัดการของโรงพยาบาลโดยใช้การทำงานเป็นทีม การเปลี่ยนแปลงหลักการในการทำงาน เพื่อปรับบทบาทของโรงพยาบาล วิสัยทัศน์และกลยุทธ์ โดยการใช้สิ่งแวดล้อมและเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสุขภาพของผู้รับบริการ

องค์กรแห่งการเรียนรู้ เป็นแนวทางในการปฏิรูปแบบใหม่ที่กำลังได้รับความนิยมในทุวงการไม่ว่าจะเป็น ภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และธุรกิจเอกชน โดยสามารถประยุกต์ใช้ร่วมกับระบบ การบริหารรูปแบบอื่นๆ ที่มีลักษณะเป็นการพัฒนาองค์กรให้เพียบพร้อมไปด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รวมถึงให้บรรลุผลสำเร็จในระบบการบริหารเชิงคุณภาพ รวมตลอดทั้งทั้งองค์กร การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ เป็นการเน้นความสำคัญไปที่ผู้นำ ความคิดความเข้าใจเชิงระบบ และการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ของกันและกัน ในทีมงาน กระบวนการส่งเสริมสุขภาพ จึงเป็นเรื่องของการพัฒนากระบวนการดำเนินงานขององค์กร คือ โรงพยาบาลหลายแห่งประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานทั้งในด้านคุณภาพ การบริการ และมีบทบาทสำคัญในการร่วมพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งเป็นความสามารถนอกเหนือที่มีบุคคลหลายประเภท หลายลักษณะ มาอยู่ร่วมกัน มาปฏิบัติงานร่วมกัน และมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โรงพยาบาลมีบุคลากรที่มีความหลากหลายในด้านวิชาการและความสามารถ เป็นที่

เชื่อถือของบุคคลทั่วไป เป็นค่านิยมด้านสุขภาพของประชาชน ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษา จึงต้องการทราบว่า ทำอย่างไรจึงจะทำให้โรงพยาบาลค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช มีความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ที่มีลักษณะการบริหารเป็นการพัฒนาองค์กรให้เพียบพร้อมไปด้วย ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และบรรลุผลสำเร็จในระบบการบริหาร เชิงคุณภาพ ผู้นำให้ความสำคัญ มีความคิดความเข้าใจเชิงระบบ มีรูปแบบการคิด มีการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อสำรวจศึกษาบุคลากรในด้าน บุคคลรอบรู้ รูปแบบความคิด การมีวิสัยทัศน์ร่วม การเรียนรู้เป็นทีม และการมีความคิดเป็นระบบ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นบุคลากร โรงพยาบาลค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 320 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาถึงองค์ประกอบขององค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับหลักการดำเนินงาน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพในการพัฒนาศักยภาพ โรงพยาบาลค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราชให้เป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ โดยเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริมสุขภาพ ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ตามแนวคิดที่ว่า “สุขภาพดีไม่มีขาย ถ้าอยากได้ต้องสร้างเอง” และการพัฒนาไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาศักยภาพ หมายถึง การดึงเอาความรู้ความสามารถในสิ่งที่มีอยู่แล้วให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดความก้าวหน้าในหน่วยงาน

องค์กรแห่งการเรียนรู้ หมายถึง สถาบันที่ผู้คนต่างขยายขีดความสามารถเพื่อสร้างผลงานที่พวกเขาต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต และผู้คนในองค์กรต้องการเรียนรู้วิธีที่จะเรียนรู้ด้วยกันอย่างต่อเนื่อง

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ หมายถึง สถาบันที่บุคลากรได้ตระหนักถึงศักยภาพของตนเอง มีนโยบาย ตลอดจนจัดระบบบริหารจัดการ ให้มีกิจกรรมหรือกระบวนการด้านส่งเสริมสุขภาพ สอดแทรกในทุกโอกาส หรือพยายามจัดหาช่องทางให้มีกิจกรรม หรือกระบวนการด้านส่งเสริมสุขภาพให้เกิดขึ้น ไม่เพียงแต่ผู้ป่วยหรือผู้มารับบริการหลัก แต่ยังขยายฐานไปยังญาติ เพื่อน หรือบุคคลใดก็ตามที่ได้มีโอกาส เข้าไปในโรงพยาบาล รวมทั้งชุมชนที่โรงพยาบาลตั้งอยู่ และที่สำคัญจะต้องรวมถึงบุคลากรในโรงพยาบาลซึ่งถือว่าเป็นผู้ผู้ดำเนินการ และน่าจะเป็นแบบอย่างที่ดีในการส่งเสริมสุขภาพ ส่งเสริมอนามัยสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการให้การดูแลผู้รับบริการในลักษณะองค์รวมที่เปี่ยมด้วยคุณภาพ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทราบสภาพของศักยภาพบุคลากรในด้าน บุคคลรอบรู้ รูปแบบความคิด การมีวิสัยทัศน์ร่วม การเรียนรู้เป็นทีม และการมีความคิดเป็นระบบ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพได้
2. บุคลากรในโรงพยาบาลค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราชสนับสนุนการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
3. โรงพยาบาลค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เป็นแบบอย่างของการประพฤติปฏิบัติ เพื่อเป็นค่านิยมด้านสุขภาพของประชาชนต่อไป